

ρος Φωκάς), και στην άλλη όλα τα άλλα που θα μπορούσαμε να τα αποκαλέσουμε ψυχογραφικά και κοινωνικά μυθιστορήματα.

Το τελευταίο μυθιστόρημα της κ. Μ. Λαμπαδαρίδου-Πόθου με τον τίτλο «Με τη λάμπα θυέλλης» (στις εκδόσεις Καλέντη), αποτελεί μια μυθιστορηματική σύνθεση στην οποία προσπαθεί να ψυχογραφήσει σε βάθος (και το πετυχαίνει σε πολύ σημαντικό βαθμό), τον ήρωα της καθώς και τα γύρω απ' αυτόν πρόσωπα, να φωτίσει τον κόσμο της ψυχής τους απ' όλες τις πλευρές μ' έναν δυνατό προβολέα και να μας δώσει έτσι την άβυσσαλέα διάσταση της ανθρώπινης ψυχής.

Με τη «Λάμπα θυέλλης» διαπιστώνουμε για μια ακόμη φορά ότι το σύγχρονο μυθιστόρημα δεν είναι και δεν μπορεί να είναι μόνο περιγραφικό πράξεων εξωτερικών και καταστάσεων που διαμορφώνονται στον εξωτερικό κόσμο. Το σύγχρονο μυθιστόρημα πρέπει να αναζητά τα κίνητρα των πράξεων και τα αίτια μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς που ανάγονται σε καθαρά ψυχικές διεργασίες και ενδόμυχα ελατήρια. Εάν το μυθιστόρημα σήμερα δεν ανατρέξει στον εσωτερικό άνθρωπο και περιοριστεί στις εξωτερικές πράξεις του, τότε μένει αδικαιωτο και ξεκάφρωτο. Στο κάτω-κάτω από πράξεις ταπεινές, βδελυρές και αποτρόπαιες, κάθε μορφής και κατηγορίας, είναι υπερφορτωμένη ή κοινωνική ζωή, έτσι, ώστε να μην έχουμε τόση ανάγκη να τις ζήσουμε και στις σελίδες ενός μυθιστορήματος. Στο μυθιστόρημα θέλουμε να συναντήσουμε κάτι πολύ περισσότερο. Και αυτό είναι τα αίτια και τα κίνητρα των ανθρώπινων πράξεων που ανάγονται στον κόσμο της ψυχής. Γιατί ο συγκεκριμένος άνθρωπος ενήργησε έτσι και όχι αλλιώς, γιατί επέλεξε αυτή και όχι εκείνη την κοινωνική συμπεριφορά.

Η κ. Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου φαίνεται από το τελευταίο μυθιστόρημά της πως είναι προικισμένη με πολλή ευαισθησία για να κατορθώνει να συλλαμβάνει με τις κεραίες της τα μυστικά της ανθρώπινης ψυχής. Έτσι η καθαρά συναισθηματική τοποθέτησή της απέναντι στη ζωή και η απήχηση που βρίσκουν μέσα της οι ανθρώπινες πράξεις, τη βοηθούν να κινείται άνετα μέσα στην ατμόσφαιρα και τους προβληματισμούς της καθημερινής ζωής, μέσα στους λαβυρίθους της ανθρώπινης ψυχής, και συνακόλουθα της εποχής μας, μιας ζωής και μιας εποχής που όσο κι αν προσπαθούμε να τις περιχαράκωσουμε και να τις περιορίσουμε σε πλαίσια υλιστικά και να τις ερμηνεύσουμε αποκλειστικά με κοινωνιστικά κριτήρια, έχει να παρουσιάσει, όπως το διαπιστώνουμε κάθε μέρα στον κοινωνικό μας περίγυρο και τις καθαρά πνευματικές ανάζητήσεις της που καταξιώνουν τη ζωή και τον άνθρωπο στη βαθύτερη υπαρξιακή του ύπσταση.

Στο μυθιστόρημά της «Με τη λάμπα θυέλλης» η κ. Μ. Λαμπαδαρίδου-Πόθου, όσο κι αν περιγράφει καθαρά εξωτερικές ανθρώπινες πράξεις, περιπέτειες και αντιδράσεις του κύριου ήρωά της, του Σαμουήλ, μέσα στα πλαίσια του μύθου που ξετυλίγεται γοργά στις σελίδες του βιβλίου της, έρχονται στιγμές (και είναι αρκετές αυτές οι ευτυχισμένες στιγμές), που εισχωρεί στο κέντρο της ζωής του, φτάνει ως τα κατώβια της ψυχής του, για να τον

αναλύσει στα πιο μύχια συστατικά του, προικισμένου να συλλάβει την «αλήθεια» του και τη στάση του απέναντι στο «μυστήριο» που μας περιβάλλει.

Ο κεντρικός ήρωας της κ. Πόθου καταβασιάζεται μέσα στην κόλαση του εαυτού του, προσπαθεί να ξεφύγει από την αποπνικτική ατμόσφαιρά της, θέλει να λυτρωθεί από το πιο ταπεινό «έγώ» του κι αισθάνεται πολλές φορές μέσα του την ανάγκη της ήθικης εξανάστασης, της ένατηνίσσης του ούρανού. Η κ. Πόθου στην ψυχολογική ανάληψή της μεταχειρίζεται πλούτο εικόνων και πλούτο λέξεων, που μας δίνουν τη δραματική πάλη του ήρωά της, του Σαμουήλ: «Ένωθε κουκουλωμένος μέσα στις μαγικές διαστάσεις του, άγγιζε τα χέρια και τα πόδια του σαν υδάτινος, που όλοένα αλλάζει σχήμα, παλιρροεί στα έγκατα της ψυχής του και την ίδια στιγμή εκτινάσσεται να πιάσει ρίζα στον ουρανό. Κι όλα τούτα τα ζούσε μ' ένα πάθος καινούργιο, με μια ποιότητα σκέψης που αναίρουσε κάθε άλλη κοσμική του σύμβαση».

Με το μυθιστόρημά της αυτό η κ. Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου μας δίνει σωστά και ψυχοποιημένα (και με πολλή ποιήση) μέσον των προσώπων που δημιουργεί, το γεγονός ότι τη ζωή μας την κυβερνούν πολλές φορές άδυσππτες και ανεξέλεγκτες δυνάμεις που δεν πρέπει να τις περιφρονούμε, να τις προκαλούμε, γιατί τότε φτάνουμε στην περιοχή της «Γβρωσ». Ακόμη και ο έρωτας δεν είναι μόνο μια στιγμή ή στιγμές ήδονης, δεν είναι μια μηχανιστική πράξη, αλλά εγγίζει και αυτός την περιοχή του μυστηρίου, επιτελώντας έναν συγκεκριμένο σκοπό μέσα στα πλαίσια της δημιουργίας.

Η γλώσσα του μυθιστορήματος της κ. Πόθου τρέχει άβιαστα, είναι φυσική, εκφραστική και ρυθμική. Με μια μικρή παρατήρηση μόνο: λέξη «εξαγνισή» δεν υπάρχει, υπάρχει η λέξη «εξαγνισμός». Επίσης δεν είναι σωστή ή έκφραση «πολύ εξαιρετική». Το «εξαιρετική» περιέχει και το «πολύ» μέσα του.

E. N. ΜΟΣΧΟΣ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μαρίας Λαμπαδαρίδου-Πόθου: «Με τη λάμπα θυέλλης» (μυθιστόρημα).

Το μυθιστορηματικό έργο της κ. Μαρίας Λαμπαδαρίδου-Πόθου μπορεί να χωριστεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία τοποθετούνται τα ιστορικά μυθιστορήματά της («Η Μαρούλα της Αήμων», «Η Δοξακιά» και «Νικηφό-

H Αρχή γ